

smlouva zanikla. Prv ý s o u d uznav tuto námitku za opodstatněnou, žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání.

N e j v y š š í s o u d uznal podle žaloby.

#### D ů v o d y:

Jádrem sporu jest, kterým okamžikem nastal zánik zájmu na pojištění proti povinnému ručení (§ 63 zák. o poj. smlouvě z roku 1917), zda již okamžikem hlášení pojišťovně a odhlášení důchodkovému kontrolnímu úřadu dne 9. prosince 1933, tedy poslední den pojišťovacího období 1932/1933 — či až dnem úřední uzávěry auta, t. j. dne 14. prosince 1933. I když žalovaný ohlásil dne 8. prosince 1933 dotčenému úřadu, že dává auto mimo provoz, zůstalo auto nesporně v jeho držení a mohl ho užívat až do přiložení úřední uzávěry podle § 56, odst. 2 zák. č. 198/32 a § 27 vl. nař. č. 36/33 Sb. z. a n. V té době trvala objektivně možnost, že nastane nebezpečný stav, jenž jest s to způsobiti pojistnou příhodu. Nepominul v té době jedině v důsledku tohoto odhlášení pojistný zájem a pojištění trvalo až do úřední uzávěry (srov. rozh. č. 12421 Sb. n. s.).

#### Čís. 15427.

##### Případy odporovatelnosti podle § 34 čís. 2 konk. ř.

**Zřízení zástavní listiny a knihovnímu vkladu zástavního práva lze odporovati podle § 34 čís. 2 konk. ř., i když jde jen o důsledek smlouvy o zápůjčku, jíž se dlužník zavázal zřídit zástavu.**

(Rozh. ze dne 23. září 1936, Rv I 2820/34.)

Žalobkyně poskytla úpadci Josefu V-ovi zápůjčku, by mohl složiti nejvyšší podání za vydražené nemovitosti. Při tom se Josef V. zavázal, že pohledávku tu žalobkyni zajistí na vydražených nemovitostech, jakmile se stane jejich knihovním vlastníkem. Ke knihovnímu vkladu smlouveného zástavního práva došlo na základě dluhopisu ze dne 11. ledna 1933, den před uvalením konkursu na jmění Josefa V-y (dne 13. ledna 1933). Žalobkyně tvrdíc, že neměla ani tušení o nastávajícím uvalení konkursu na jmění Josefa V-y, domáhá se na žalované konkursní podstatě výroku, že žalovaná jest povinna trpěti, by na nemovitostech, na nichž pro žalobkyni vážne smlouvené zástavní právo pro její pohledávku ze zápůjčky proti Josefu V-ovi, byla vedena soudní exekuce. Prv ý s o u d žalobu zamítl a vyslovil, že uvedené zástavní právo jest proti věřitelům úpadcovým bezúčinné. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání. D ů v o d y: Josef V. se žalobkyni zavázal, že pohledávku dá knihovně zajistiti na vydražených nemovitostech, jakmile se stane jejich vlastníkem. Tento projev vůle stran nemohl založiti smlouvu zástavní, neboť se nenesl k propůjčení zástavního práva, tedy k odevzdání zástavy (§ 1368 ob. obč. zák.), nýbrž byl tu dán a přijat závazek, že zástava

má býti odevzdána. Pro předpis § 1368, poslední věta ob. obč. zák. nedošlo tu k smlouvě zástavní, ale nevznikla tu ani úmluva o budoucí smlouvě (§ 936 ob. obč. zák.), poněvadž úmluva zavazovala k zřízení reálného kontraktu, nikoliv k smlouvě obligační (Ehrenzweig, System des österr. allg. Privatrechts, Sachenrecht, str. 803). Teprve dne 11. ledna 1933 byla zřízena smlouva zástavní mající za předmět propůjčení zástavního práva na nemovitostech Josefa V-y. Kdežto při kontrahování zápůjčky šlo o pouhé poskytnutí zápůjčky se závazkem dlužníka vrátiti po určité době tolikéž a o vedlejší přípověď, že bude zřízena smlouva zástavní, byla zřízena dne 11. ledna 1933 smlouva, jejímž předmětem bylo opatření jistoty za příští uspokojení nároku na vrácení zapůjčené valuty, tedy pravá smlouva zástavní ve smyslu § 1368 ob. obč. zák. Došlo tu tedy k novému právnímu jednání, jehož těžiště spočívalo ve zřízení zástavní listiny jako právního důvodu a v knihovním vkladu na základě této listiny, jímž nabyl věřitel zástavního práva a tudíž zvláštní výhody před ostatními věřiteli v době, kdy úpadce byl již insolventním. Za takových okolností odporuje strana žalovaná důvodně jednání úpadcovu odvoláním se na § 34, odst. 1 čís. 2 konk. ř., když žalobkyni bylo a musilo býti známo v době zřízení zástavní listiny, že Josef V. jest neschopným platiti.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

#### D ů v o d y:

Jde jen o to, zda jest odporovatelným zřízení zástavní listiny i knihovní vklad práva zástavního pro pohledávku 25.000 Kč s příslušenstvím, povolený usnesením okresního soudu v R. ze dne 13. ledna 1933 na základě oné zástavní listiny (dlužního úpisu vystaveného dne 11. ledna 1933). Mylný jest dovolatelčin právní názor (§ 503 č. 4 c. ř. s.), že toto právní jednání není odporovatelným. Dovolatelka nepřipadně odkazuje na rozhodnutí č. 6382 Sb. n. s., poněvadž tam šlo o odpůrčí důvod podle § 30 č. 1 konk. ř. č. 337/14 ř. z. (§ 33 č. 1 nového konk. ř.). O tento odpůrčí důvod však v souzeném případě nejde, nýbrž o odpůrčí důvod podle § 34 č. 2 nového konk. ř. (§ 31 č. 2 starého konk. ř.), jejichž skutkové podstaty jsou různé. Ustanovení § 34 č. 2 konk. ř. rozeznává dva případy odporovatelnosti, z nichž první předpokládá po objektivní stránce jakékoliv právní jednání, kterým se dostalo jinému konkursnímu věřiteli zajištění neb uspokojení (bez rozdílu, zda na něj měl nárok vůbec nebo tohoto způsobu nebo tohoto času čili nic), a po subjektivní stránce, aby bylo nebo musilo býti druhé straně známo, že jest úpadce nezpůsobilý platiti nebo že byl podán návrh na prohlášení konkursu. Názor nižších soudů, že žalobkyni musilo v době zřízení zástavní listiny a knihovního vkladu býti známo, že Josef V. jest nezpůsobilým k placení, není dovoláním napaden. Právním jednáním jest každé jednání, které způsobuje právní účinky. Smlouvou o zápůjčce se závazkem zříditi zástavu nenabývá druhá strana ještě zástavního práva,

nýbrž má jen obligační nárok na skutečné zřízení zástavního práva, což jest ovšem vynutitelné a tvoří nepeněžitou konkursní pohledávku podle § 15 konk. ř. Zástavního práva nabývá druhá strana teprve zástavní smlouvou podle § 1368 obč. zák., která jest smlouvou reální, a na vyžaduje skutečné zřízení zástavního práva (§ 451 obč. zák.). Jde tu tedy o samostatné právní jednání, které jest posuzováno s hlediska odporovatelnosti samostatně, a nezáleží proto na tom, zda základní smlouva o zápůjčce a o závazku zříditi zástavu jest bezvadná a vynutitelná. Jest nerozhodné, že úpadce nemohl dříve zříditi skutečnou zástavu nejsa ještě vlastníkem nemovitostí, které chtěl dáti do zástavy, neboť zákon po té stránce nerozlišuje. Věděla-li tedy nebo musila-li věděti žalobkyně v době uzavření zástavní smlouvy (§ 1368 obč. zák.), že úpadce jest nezpůsobilý platiti, jsou veškeré předpoklady § 34 č. 2 první případ konk. ř. splněny.

### Čís. 15428.

**K § 63 zák. o poj. smlouvě čís. 501/17 ř. zák.**

**Pouhým odhlášením provozu automobilového nezaniká pojistný zájem.**

(Rozh. ze dne 23. září 1936, Rv I 2946/34.)

Viz Sb. n. s. čís. 15426.

Proti žalobě na zaplacení pojistné prémie za pojištěné auto namítla žalovaná, že pojišťovací smlouva zanikla tím, že odhlásil auto z provozu, takže žalovaná již nemá nároku na zažalovanou prémii. Prvý soud žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

### Důvody:

Odvolací soud správně dovodil, že v souzené věci neodpadl zájem na pojištění již tím, že auto vyžadovalo oprav, které byly provedeny až v říjnu 1933, a že žalovaná odhlásila provoz dne 2. ledna 1933 u okresního úřadu. Žalovaná měla auto nesporně dále v držení, mohla ho používat a trvala proto objektivně možnost, že nastane nebezpečný stav, jenž jest s to způsobiti pojistnou příhodu. Nepominul tedy pojistný zájem podle § 63 zák. čís. 501/17 ř. z. a pojištění trvalo dále (srv. rozh. čís. 12421 Sb. n. s.). Článek sedmý dodatku k pojišťovacím podmínkám skýtá proti ustanovení § 63 pojistníkovi úlevy, ovšem za určitých, smluvně stanovených podmínek. Žalovaná zůstala v držení auta, ale mohla přivoditi klid pojištění a sobě osvobození od placení pojistné prémie za dodržení podmínek čl. 7 dodatečných podmínek. Tyto podmínky uznávají, že zastavení případně odhlášení »provozu« přivodí ta-